

Zilveren jubileum stadsarcheologie: dat mag gevierd worden!

Hans Meester *

Als hoofd van de afdeling Bouwhistorie, Archeologie en Monumenten (BAM) van de gemeente 's-Hertogenbosch is mij gevraagd een korte inleiding te schrijven op dit speciale themanummer. Ik beschouw dit als een grote eer. In de zes jaar die ik nu zelf bij de afdeling werk heb ik geleerd dat de Bossche stadsarcheologen, net als onze bouwhistorici, topmensen zijn in hun vak en internationale faam genieten. Op 15 mei van dit jaar vierden wij daarom het 25-jarig bestaan van de archeologische sectie van de BAM met collega's uit binnen- en buitenland. Veel eer ging naar onze stadsarcheoloog, met wie het allemaal begon: Hans Janssen. Hij verdient die eer, maar natuurlijk is de stad zelf ook een belangrijke oorzaak van de faam van de Bossche stadsarcheologie: 's-Hertogenbosch was in de late Middeleeuwen een 'boom-town', zoals prof. Hans Janssen, onze eerste stadsarcheoloog, aangeeft in zijn artikel. Tegen het eind van de 16e eeuw verminderde de economische betekenis van de stad. Veel is daarom niet vervangen, maar blijven staan. Gebouwen en funderingen zijn hergebruikt. Mede daarom heeft de stad op en onder de grond zoveel te bieden. Maar ook een ander bijzonder kenmerk van onze stad speelt een rol: de inwoners zijn trots op hun stad en haar historie. Dat draagvlak zorgde ervoor dat het gemeentebestuur vanaf de jaren zeventig geld en ruimte beschikbaar stelde voor systematisch archeologisch onderzoek. Prof. dr. Frans Verhaeghe, hoogleraar aan de Vrije Universiteit Brussel, vertelt in zijn artikel ondermeer hoe het ontstaan van gemeentelijke archeologische diensten past in internationale trends. Collega Ad van Drunen, als bouwhistoricus verbonden aan de BAM, verhaalt heel in het bijzonder hoe de strijd daarvoor in 's-Hertogen-

bosch is gestreden. Hans Janssen toont in zijn artikel aan waarom in Nederland de stadsarcheologie zo belangrijk is; anders dan in veel andere landen zijn het de gemeentelijke stadsarcheologen die het leeuwendeel van het archeologisch werk hebben verricht.

Het congres van 15 mei ging echter ook over de toekomst van de stadsarcheologie. Ook hierover komen Janssen en Verhaeghe aan het woord. Hier en daar klinkt nogal wat somberheid door. Volgens Frans Verhaeghe hebben overheden het idee dat de archeologie niet meer is dan vrijetijdsbesteding met een culturele inhoud. Ik geloof dat zij veel te pessimistisch zijn, zoals kan worden afgeleid uit het interview met de verantwoordelijke wethouder, Roderick van de Mortel. Onze wethouder is ruim twintig jaar jonger dan beide professoren: dat geeft dus hoop voor de toekomst. Van de Mortel zet in het interview zijn beleidsmatige visie over de toekomst van de archeologie in onze stad uiteen. Stadsarcheoloog Hans Janssen is somber over de gevolgen van de komende wetgeving voor de stadsarcheologie (de wetswijziging naar aanleiding van het *Verdrag van Malta*). Ik denk dat ook hij te somber is. Het archeologische werk krijgt eindelijk een wettelijke basis. Voorwaarden in het belang van de archeologie kunnen voortaan gesteld worden voorafgaand aan het maken van ruimtelijke plannen en het onderzoek wordt deels betaald door derden zodat het niet alleen maar geld van de gemeente kost. Maar er moet ook nog strijd geleverd worden voor verbeteringen die hij noemt. Het Bossche team van archeologen is actief betrokken bij de discussie op nationaal niveau en ook wethouder Van de Mortel zet zich daarvoor in. Er blijft werk aan de winkel!

De eerste opgraving onder leiding van Hans Janssen: op de Markt in 1977. Hier documenteert hij een profiel. (Foto: BAM)

Dit tijdschrift bevat nog twee andere artikelen op het gebied van de archeologie. Het eerste is een interview met de Japanse Akemi Kaneda, die via de Bossche opgravingen archeologie is gaan studeren en nu een vakvrouw is; één van de velen die hun liefde voor het vak opdeden bij het Bossche team van archeologen. Tenslotte is er nog een artikel van Henk van Haaster, die op basis van archeologisch materiaal uit onze stad onderzoek heeft gedaan naar de ecologie van onze stad en daarop dit jaar is gepromoveerd. Zijn artikel is zeer actueel en illustreert de rol die de Bossche archeologie speelt in het hedendaags wetenschappelijk onderzoek. Dat onderzoek levert ons weer nieuwe informatie op die ons de geschiedenis van de stad beter leert begrijpen.

- Ir. J.G. Meester is hoofd afdeling Bouwhistorie, Archeologie en Monumenten (BAM) gemeente 's-Hertogenbosch

